

ÖRÜSTŐ: KRÉSZ NÁMIA
KNEZT. MŰVÉ
ÖRÜSTŐS IDEJE: 1965.

TART: NÉP. KERÁMIA SOMOGYBAN

2. lap

FÖLDRAJZI MUTATÓ: SOMOGY MEGYE

SZAKMUTATÓ: XIII

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRRA'S

ÁTVEZETVE AZ ÉBTS. LTK. 966-os TÉTELE ALÓL

Mária - Knézy Judit: Adatok, feltevések a Somogy megyei népi kerámiáról.

Ónmázás vagy fehéredényes kerámia.

Kaposvárra a következő uton került: Trencsén megye - Szakcs - Szekszárd - Kaposvár.

A 62. 191. 1.-es lt. számú tárgy biztos, hogy szakcsi /Andocsón gyűjtötték/. A 2124-es lt. sz. vagy szekszárdi vagy szakcsi. Ilyen formájút és mintájút felvidéken, elsősorban Trencsénben készítettek.

Kaposváron volt fehéredényes, ilyen a 8956 és a 8955-ös, amely utóbbi Pap György fehéredényestől származik, /1934-ből/, ez hasonló a 2124 és 7180-as lt. számúval.

Szekszárdon működik Steig István. Nagyapja szakcsi fehéredényes tanítványa volt /fekete + ón + ólomázás technika Steig Flórián-nál./

Szekszárdon van egy másik fehéredényes fazekas család, Tamásék. Az id. Tamás József már meghalt, fia ifj. Tamás József a "Népművészet Mestere" Szekszárdon. Unokaöccse Tamás László Szekszárdon tanult, majd Gyulajon. 1945 után átköltözött Kaposvárra - átültette a szekszárdi és sárközi ónmázás hagyományokat, bár itt már volt fehéredényes hagyomány.

Ólomázás kerámia.

Szekszárdi fazekasok jártak át Somogyba.

/4217-es és 2133-as lt. számú/ nagy barna pöttyökből alakított virág, kék kontur, s pongyázás. Bizonytalan, de valószínűleg szekszárdi az 1303-as és a 7198. Ez utóbbi ólomázás, de teljesen ónmázás forma és minta.

Talán Tatáról került ide 51. 8. 8.-as lt. állítólag Zala megyei. A sümegiekhez hasonlít.

Kaposvári fésűs kerámia. /Maszarics Sándor/
55. 175. 1. és a 8867, tepasik 4389 és 5279.

A 16. 17. sz.-ban a török kerámia fésűs sárga máz alatt /fakéssel, rézkéssel, készítették a fésűs karcolást/

Szintén kaposvári a 4389 és 5279 lt. Ismeretlen kaposvári fazekas tányérjai 8866, 8867.

Bokályok.

Somogy megyében is készítettek bokályt, esetleg Siklóson. Ilyenek: 1-2. A 8983-as és 8984-es lt. sz. Taszár lelőhelyen 671 sz. és 699. Csehiből. Az utóbbihoz az Országos Néprajzi Múzeumban is van hasonló.

3-4. A 760-as és 762-es lt. számú Karád lelőhelyről. Siklósi lelet a 60. 60. 1.-es zöld mázás edény Csököly lelőhelyről. Ezenkívül régies vázák 140 és 141-es valószínűleg szentkép elé használták.

Kresz Mária: Somogy területére bekerült kerámiaanyag.

Fekete edényt Mohácsról vittek Dunántul több megyéjébe is, így Somogyba is, szekerező fazekasok. De a Züric-völgyi fazekas falvak között is volt kettő, ahol fekete edényt készítettek, ebből csak az egyik községből mentek be áruikkal a fazekasok egész a Dunántul szívébe.

Somogyban két feketeedényes utvonal találkozhatott.

A mázatlan és szemcsés anyagu korsók készítésének helye Szentmihály, ahol kézi koronggal készült az edény és tartósítás céljából homokot keverték az anyagába, ettől szemcsés.

Takáts Gyula:

1900-ban számontartott fazekasok Somogy megyében.

Ádánd	3.	Nagyatád	17
Endréd	1	Mike	2
Karád	13	Gyékényes	1
Tótgyűgy	2	Csurgó	2
Lengyeltóti	1	Zákány	2
Kisbárapáti	4	Liszó ?	2
Somogyuszil	1	Felsősegesd	1
Hetes	1	Böhönye	1
Toponár	1	Szakácsi	4
Kaposvár	28	Mesztegnő	1
Kadarkut	2	Nemesdéd	4
Hedrehely	6	Miháld	1
Szulimán ?	2	Somogy-szentmiklós	2
Mozsgó	2	S. szentpéter	1
Szigetvár	2	Inke	1
Tótujfalu	1	Iharosberény	4
Zselicszentmárton	1	Iharos	8
Csokonya	2	Somogyvár	4
Háromfa	2	Somogygeszti	1
Somogyudvarhely	2		
Berzence	1		